

Ελληνική Δημοκρατία
Περιφέρεια Αττικής
Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας
& Κοινωνικής Μέριμνας
Διεύθυνση Υγειονομικού Ελέγχου
& Περιβαλλοντικής Υγιεινής
Περιφερειακής Ενότητας
Βόρειου Τομέα Αθηνών
Τμήμα Υγειονομικού &
Περιβαλλοντικού Ελέγχου
Ταχ. Δ/ση: Λ. Μεσογείων 448
Ταχ. Κωδ.: 153 42 - ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
e-mail: prkatanalotiat1@patt.gov.gr
Πληροφορίες: Γ. Μπλόντζου
Α. Μούσιου

Τηλ: 213 2100611
Fax: 213 2100623

Αγία Παρασκευή 24 / 10 / 2017
Αριθ. Πρωτ.: οικ. 5148

ΠΡΟΣ: Πίνακας Αποδεκτών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	
ΔΙΑ ΔΙΟ. ΜΕΤΕΠΙΣΤ. ΚΑΙ ΟΡΘΟΚΕΥΜΑΤΩΝ	
ΔΙΟΧ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
ΔΙΟΧ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
Αριθμ. Πρωτ.	11987
Ημερομηνία	6-11-17

ΘΕΜΑ: «Κανόνες υγιεινής στους χώρους των σχολείων όλων των βαθμίδων, δημόσιων και ιδιωτικών»

Με αφορμή την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς, σας επισημαίνουμε την αναγκαιότητα της εφαρμογής και τήρησης των κανόνων υγιεινής από μαθητές, εκπαιδευτικούς και λοιπό προσωπικό σε ατομικό επίπεδο, καθώς και στους κύριους, βοηθητικούς και κοινόχρηστους χώρους, με σκοπό την προστασία της υγείας των μαθητών

I. Οδηγίες ατομικής υγιεινής:

- Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης από τους παθογόνους μικροοργανισμούς.
- Κάλυψη της μύτης και του στόματος με χαρτομάντιλο (ή εναλλακτικά με το εσωτερικό του αγκώνα) σε βήχα ή φτέρνισμα. Το χρησιμοποιημένο χαρτομάντιλο πρέπει να απορρίπτεται αμέσως μετά τη χρήση τόσο από τα παιδιά όσο και από το προσωπικό μέσα στους κάδους απορριμμάτων.
- Τα παιδιά δεν πρέπει να πίνουν νερό απευθείας από τη βρύση με το στόμα.
- Κοψίματα και εκδορές θα πρέπει να αντιμετωπίζονται και να καλύπτονται.
- Επιτήρηση των παιδιών ώστε να αποκλείεται η κοινή χρήση από τα παιδιά των σερβίσιων φαγητού.
- Υγιεινή των χεριών

Το προσεκτικό πλύσιμο των χεριών και το στέγνωμα είναι το βασικό μέτρο τόσο για την πρόληψη των λοιμώξεων. Το τακτικό πλύσιμο των χεριών των παιδιών και των εργαζομένων με υγρό σαπούνι και νερό είναι απαραίτητο, ιδίως μετά από τον καθαρισμό της μύτης, το βήχα ή το φτέρνισμα, το παιχνίδι, τη χρήση τουαλέτας ή την επαφή με δυνητικώς μολυσμένα αντικείμενα και πριν την προετοιμασία, το χειρισμό ή τη λήψη της τροφής καθώς και πριν και μετά την εφαρμογή γαντιών μιας χρήσης.

- Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να υπάρχουν νιπτήρες εγκατεστημένοι σε κατάλληλες θέσεις (π.χ. τουαλέτες, αποδυτήρια, χώρους κουζίνας, παρασκευαστήρια γευμάτων, διαδρόμους, χώρους δραστηριότητας κ.λ.π.) ώστε να είναι προσβάσιμοι και αξιοποιήσιμοι τόσο από τα παιδιά όσο και από το προσωπικό. Πρέπει να είναι εξοπλισμένοι με υγρό σαπούνι και χειροπετσέτες μιας χρήσης καθώς και κάδο απόρριψης των χρησιμοποιημένων χειροπετσετών. Ιδανική θα είναι η ύπαρξη φωτοκυτόταρου για τη λειτουργία της βρύσης.

- Το πλύσιμο πρέπει να διαρκεί 40- 60 δευτερόλεπτα τουλάχιστον και να γίνεται σύμφωνα με το πρωτόκολλο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας: βρέχουμε τα χέρια με τρεχούμενο νερό - όχι καυτό, απλώνουμε υγρό σαπούνι τρίβοντας διεξοδικά ολόκληρη την επιφάνεια του χεριού (παλάμες, ράχη, ανάμεσα στα δάχτυλα και τους αντίχειρες, τα νύχια) με προσοχή ώστε να μην
- δημιουργούνται ερεθισμοί και ρωγμές, ξεπλύνουμε και στεγνώνουμε καλά με χαρτοπετσέτα. Χρησιμοποιούμε πετσέτα για να κλείσουμε τη βρύση.
- Συνιστάται τα παιδιά να πλένουν και να στεγνώνουν τα χέρια τους με τον ίδιο τρόπο όπως οι ενήλικες.
- Τα παιδιά και οι εργαζόμενοι μπορούν εναλλακτικά να χρησιμοποιούν αντσηπτικό αλκοολούχο διάλυμα σε ποσότητα περίπου 3 ml ή χαρτομάντιλα με αντσηπτικό. Συνιστάται καλό τρίψιμο των χεριών, για 30 δευτερόλεπτα τουλάχιστον, μέχρι το αντσηπτικό να στεγνώσει τελείως.
- Η αλκοολούχα γέλη που προορίζεται για την αντσηψία των χεριών πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο όταν δεν είναι διαθέσιμη παροχή νερού και σαπουνιού (π.χ. κατά τη διάρκεια εκδρομών), και δεν είναι αποτελεσματική, αν τα χέρια είναι εμφανώς λερωμένα.
- Τα αντιβακτηριακά υγρά σαπούνια δεν είναι απαραίτητα και ενδέχεται να αυξάνουν τον κίνδυνο της βακτηριακής αντοχής.

Επισημαίνεται ότι, η χρήση γαντιών μιας χρήσης δεν αντικαθιστά σε καμιά περίπτωση το σχολαστικό πλύσιμο των χεριών.

II. Οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης:

- Συστηματικός και επαρκής αερισμός όλων των χώρων.
- Σε κάθε σχολείο πρέπει να υπάρχουν γραπτές οδηγίες καθαριότητας των χώρων του σχολείου. Οι οδηγίες πρέπει να περιλαμβάνουν τον τρόπο καθαρισμού και απολύμανσης των δαπέδων, των επιφανειών και αντικειμένων, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περιπτώσεις μόλυνσης του περιβάλλοντος με αίμα ή παράγωγά του.
- Πέρα από τις συνήθειες εργασίες καθαρισμού, επιβάλλεται προσεκτικός και συχνός καθαρισμός λείων επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (π.χ. πόμολα, χερούλια, παιχνίδια, έπιπλα, κουπαστή από σκάλες ή κιγκλίδωμα, βρύσες, τουαλέτες, κλπ) με κοινά καθαριστικά, δηλαδή υγρό σαπούνι και νερό, ή διάλυμα οικιακής χλωρίνης 10% (1 μέρος οικιακής χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερό) ή αλκοολούχο αντσηπτικό. Σημειώνεται ότι οι εργασίες καθαρισμού πρέπει να γίνονται με χρήση γαντιών.
- Σε γενικές γραμμές μπορούν να χρησιμοποιηθούν οικιακής χρήσης απορρυπαντικά και αντσηπτικά για τον καθαρισμό των επιφανειών από εμέσματα, ούρα ή κόπρανα. Για την απολύμανση επιφανειών οι οποίες έχουν μολυνθεί με αίμα, με υγρά του σώματος που μπορεί να περιέχουν αίμα, με υγρά δερματικών βλαβών ή εξιδρώματα, απαιτείται η χρήση κατάλληλου διαλύματος χλωρίνης 1:10 το οποίο αφού δράσει για τουλάχιστον 30 δευτερόλεπτα, απομακρύνεται με πανί μιας χρήσης.
- Ο καθαρισμός των αντικειμένων που δεν είναι εμφανώς λερωμένα μπορεί να γίνει με ένα απολυμαντικό, όπως οινόπνευμα. Τα αντικείμενα που είναι εμφανώς λερωμένα καθαρίζονται πρώτα με υγρό σαπούνι και νερό και κατόπιν με απολυμαντικό.
- Ξεχωριστά πανιά καθαρισμού / σπόγγοι πρέπει να χρησιμοποιούνται για κάθε περιοχή (π.χ. κωδικοποιημένα χρώμα) και να φυλάσσονται σε στεγνό μέρος μεταξύ των χρήσεων. Όλα τα άλλα σύνεργα καθαρισμού πρέπει να ελέγχονται τακτικά και να συντηρούνται.

- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στο καθαρισμό των αντικειμένων και των επιφανειών με τις οποίες ήρθε σε επαφή άτομο που εμφάνισε συμπτώματα λοιμώδους νοσήματος.
- Οι πλαστικές σακούλες των κάδων, όταν γεμίζουν, πρέπει να δένονται σφικτά και να απομακρύνονται αμέσως.
- Τα μέσα ατομικής προστασίας μιας χρήσης μετά τη χρήση τους πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων.
- Αποχωρητήρια

Τα αποχωρητήρια θα καθαρίζονται και θα απολυμαίνονται καθημερινά και τακτικά στο διάστημα της ημέρας. Επίσης όταν κατά τη διάρκεια λειτουργίας παρουσιαστεί ανάγκη καθαρισμού θα καθαρίζονται άμεσα. Θα είναι εφοδιασμένα με χαρτί τουαλέτας και τα απαραίτητα για το πλύσιμο και το στέγνωμα των χεριών, μέσα. Τα παράθυρα στο χώρο των αποχωρητηρίων να καλύπτονται μόνιμα με κατάλληλο προστατευτικό πλέγμα (σίτα), για να εμποδίζεται η είσοδος βλαβερών εντόμων κλπ.

III. Κανόνες Υγιεινής κατά την σίτιση των μαθητών στα ολοήμερα σχολεία:

Στο ολοήμερο σχολείο το γεύμα των μαθητών παρασκευάζεται στο σπίτι από τους γονείς ή κηδεμόνες και καταναλώνεται από τους μαθητές σε αίθουσα, που χρησιμοποιείται μόνο για την σίτιση ή και για άλλες δραστηριότητες.

Έχοντας υπόψη μας τα αποτελέσματα των ελέγχων του σχολικού έτους 2016-2017 και προκειμένου να εξασφαλίζονται όλα τα μέσα για την τήρηση των κανόνων ορθής υγιεινής πρακτικής, τόσο από τους εκπαιδευτικούς και το βοηθητικό προσωπικό, όσο και από τους μαθητές παρακαλούμε να φροντίσετε:

- Στους χώρους σίτισης να τοποθετηθεί νιπτήρας για το πλύσιμο των χεριών των μαθητών με σαπούνι και χειροπετσέτες, ώστε οι μαθητές, πριν το γεύμα και με την καθοδήγηση των δασκάλων, να πλένουν τα χέρια τους. Η εξυπηρέτηση των μαθητών από τους νιπτήρες των αποχωρητηρίων δεν είναι πάντα εφικτή, γιατί τις περισσότερες φορές τα αποχωρητήρια βρίσκονται μακριά από τους χώρους σίτισης.
- Στους ανωτέρω χώρους να εγκατασταθεί νεροχύτης, με ζεστό και κρύο νερό, για το πλύσιμο των σκευών, που μπορεί να χρησιμοποιηθούν κατά την διαδικασία της σίτισης.
- Τα ψυγεία που χρησιμοποιούνται για την διατήρηση των γευμάτων θα πρέπει να εξασφαλίζουν σταθερή θερμοκρασία. Στα ψυγεία πρέπει να τοποθετούνται μόνο οι περιέκτες του γεύματος και όχι οι τσάντες μεταφοράς τους, όπως παρατηρείται συχνά κατά τους υγειονομικούς ελέγχους, για να εξασφαλίζεται η απαιτούμενη για τη συντήρηση των γευμάτων θερμοκρασία. Επίσης, με τις τσάντες μεταφοράς αυξάνεται ο κίνδυνος μεταφοράς ρύπων στο εσωτερικό του ψυγείου και ως εκ τούτου της επιμόλυνσης των τροφίμων.
- Όλα τα σκεύη που χρησιμοποιούνται και παραμένουν στο σχολείο, να τοποθετούνται σε ντουλάπια.
- Εάν στο σχολείο δεν υπάρχει αίθουσα αποκλειστικά για την σίτιση των μαθητών, η αίθουσα που χρησιμοποιείται, θα πρέπει μετά το γεύμα να καθαρίζεται σχολαστικά, όλα τα σκεύη να τοποθετούνται στα ντουλάπια και να απομακρύνονται άμεσα τα απορρίμματα.
- Η συγκέντρωση των απορριμμάτων θα γίνεται σε κλειστές σακούλες και θα απορρίπτονται άμεσα στους κάδους του Δήμου.
- Το βοηθητικό προσωπικό, που ασχολείται με την προετοιμασία των γευμάτων, θα πρέπει να εφοδιαστεί με το προβλεπόμενο, από την ισχύουσα νομοθεσία, Πιστοποιητικό Υγείας.

Στην προσπάθεια αυτή, της εξασφάλισης όλων των απαραίτητων μέσων για την σίτιση, η συνεργασία των Διευθυντών και των εκπαιδευτικών των ολοήμερων σχολείων με τους συλλόγους των γονέων και κηδεμόνων κρίνεται

απαραίτητη, ώστε να αξιοποιούνται εμπειρίες, να αντιμετωπίζονται διαφορετικά βιώματα μαθητών και να αντιμετωπίζονται τα προβλήματα, που προκύπτουν για ορισμένους μαθητές από την αδυναμία της οικογένειας για την παροχή γεύματος στο σχολείο.

Είμαστε στην διάθεσή σας, για κάθε συνεργασία με σκοπό την προστασία και την προαγωγή της Υγείας του ευαίσθητου πληθυσμού των μαθητών.

Το παρόν κοινοποιείται στην Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, στο Γραφείο της κ. Περιφερειάρχη Αττικής, στο Γραφείο του κ. Αντιπεριφερειάρχη Περιφερειακής Ενότητας Βόρειου Τομέα Αθηνών, στο Γραφείο του κ. Εκτελεστικού Γραμματέα, στο Γραφείο του κ. Αναπληρωτή Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας .

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ
ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 1/ Δ/ση Α/ βάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας
Ανάφης & Αγίων Αποστόλων
141 21 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ
2. Δ/ση Β/ βάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας
Λεωφ. Μεσογείων 324
153 41 ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Υγείας
Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας
και Υπηρεσιών Υγείας
Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας
Αριστοτέλους 17
101 87 ΑΘΗΝΑ
2. Περιφέρεια Αττικής
  - α) Γρ. κ. Περιφερειάρχη
gperatt@patt.gov.gr
  - β) Γρ. κ. Αντιπεριφερειάρχη
Περιφερειακής Ενότητας Βόρειου Τομέα Αθηνών
ant.bta@patt.gov.gr
  - γ) Γρ. κ. Εκτελεστικού Γραμματέα
ektelestikos@patt.gov.gr
  - δ) Γρ. κ. Αναπλ. Προϊσταμένου
Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας
και Κοινωνικής Μέριμνας
gdym@patt.gov.gr

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

Τμήμα Υγειονομικού &
Περιβαλλοντικού Ελέγχου

Μ.Ε.Α.
Ο ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΠ. ΝΤΑΛΙΑΝΗΣ
ΕΠΟΠΤΗΣ ΔΗΜ. ΥΓΕΙΑΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ